

JULEAFTEN I BLOVSTRØD KIRKE 1994

v/Mogens Falk

Gad vidst, hvordan juleaften formede sig i Danmark i året 1729? Måske kan man finde noget om det et eller andet sted, men her er i hvert fald en beskrivelse af, hvorledes vi holdt jul i Bloustrød i 1994.

I de gode gamle dage havde man i erindringens positive skær altid en hvid jul. I vore dage, hvor alt registreres til det kedsommelige, er det påvist, at en hvid jul kun forekommer cirka 10 gange i hvert århundrede. Heller ikke i 1994 så vi skyggen af et snefnug. Vi havde sidst haft en hvid jul i 1981, altså for 13 år siden.

Juleaftensdag var det strålende solskin, og temperaturen lå lidt over frysepunktet. Der var to julegudstjenester, kl. 15.00 og kl. 16.30. Allerede kl. 14.35 var det vanskeligt at finde en siddeplads i kirken, og ved gudstjenestens begyndelse var kirken fyldt op af siddende og stående.

Man må gå ud fra, at kirkelivet i året 1729 var en del af folks livsstil. Kirken var en integreret del af hverdagen. Dette er ikke tilfældet i 1994. De fleste er stadig medlem af folkekirken (omkring 90 procent), men man kan ikke sige, at der er tale om et almindeligt kirkeliv. Mange, mange mennesker kommer kun i kirken til barnedåb, konfirmation, bryllup - og så til deres begravelse. Men juleaften går man i kirke. Det er en tradition, som man ikke vil bryde, heller ikke i 1994.

Kirkerummet var smukt pyntet med gran og levende lys på juletræ og stolerader. I korhvelvingen hang en adventskrans med 4 lys, et for hver søndag i advent. På væggene var levende lys sat i de jernstager, som kirkens værge gennem mange år, smedemester Gunnar Hansen, havde lavet og foræret til kirken.

Vi sang seks af de gamle julesalmer, digtet for mange år siden af Grundtvig, Ingemann, Brorson m.fl. Næsten alle de julesalmer, der indeholdes i salmebogen her i 1994, er digtet af disse salmedigtere for 150-200 år siden. Flere salmedigtere er dog kommet til i nyere tid, blandt andre vores biskop Johannes Johansen, og man vil uden tvivl finde flere af hans salmer i fremtidens salmebøger.

Kirkegængerne blev modtaget af kirkens unge kirkesanger, Anne Jessen, som uddelte programmer og salmebøger. Hun blev bistået af Jette Riedel, der er graver og ringer. Klokkeringningen er stadig manuel, men spørgsmålet „automatisk klokkeringning“ trænger sig på, og om føje år vil man nok kun høre manuel klokkeringning i forbindelse med de kirkelige handlinger, mens solens op- og nedringning foregår pr. automatik.

Når sidste bedeslag har lydt, spiller kirkens organist, Louise Lund, et præludium, og derefter læser kirkesangeren indgangsbeden. Herefter følger gudstjenesten stort set det ritual, som har været gældende op gennem tiderne, det vil sige med salmesang, oplæsning af tekster fra det gamle og det nye testamente, prædiken over dagens tekst og sluttende med velsignelse af menigheden. Juleaften er der ingen altergang - måske på grund af den store tilstrømning. Efter udgangsbeden og præludium går folk ud af kirken, idet alle får et håndtryk af præsten, som står i kirkedøren og siger farvel.

Vores præst hedder Flemming O. Nielsen. Han afløste for cirka 5 år siden en usædvanlig vellidt præst gennem 25 år, Arne Kongsgaard. Præsten bærer stadig en lang sort kjole og har - som et af de få steder i verden - en hvid pibekrave om halsen.

Sådan en juleaften har nogle deres børn med i kirken, også de helt små. Dette gjaldt således vores kirkesanger, hvis lille søn på 2-3 år dog blev passet af hendes bror. Som julegudstjenesten skred fremad, blev den lille mere og mere utålmodig efter sin mor, og det endte med, at hun måtte stå med sin søn på armen, medens hun sang for til de sidste 2 julesalmer. Men da kirkesangeren skulle bede udgangsbøn, måtte sønnen igen overlades til en anden, og det var med nød og næppe, man kunne høre udgangsbønnens indhold for det skrål, som opstod! Alt blev dog taget med godt humør - det er kun jul en gang om året!

Som det var tradition, spillede et orkester fra ungdomsorganisationen FDF julemelodier udenfor kirken. Ældre kirkegængere erindrer dengang „i gamle dage“, da borgmester Oscar Jensen og hans familie spillede julemelodier fra kirketårnet mellem de to julegudstjenester.

Julemiddagen i langt de fleste danske hjem (jeg forsøger et øjeblik at glemme, at millioner af mennesker verden over i skrivende stund sulter) bestod af flæskesteg, andesteg eller kalkunsteg og med ris á la mande som dessert. Hvor man i gamle dage drak øl til maden, drikker man i dag mest hvid- og rødvin. Efter middagen danser man om det pyntede juletræ - en hundredårig gammel skik, som efterleves i næsten alle danske hjem.

Set med tidens alen er de forandringer, som er sket i forhold til julegudstjenesten i 1729 kun krusninger. Derimod tør man gå ud fra, at selve vores 850 år gamle kirke og det budskab, som lyder fra prædikestolen, til alle tider forbliver uændret.